

שיעורי חינוך

מראש הישיבה שליט"א

עצות פרקטיות והדרכה להורים, מלמדים, מחנכים ומחנכות

גליה ק"ח
שנת תשפ"ו

גליה ק"ח

שיעורי חינוך

מאת ראש הישיבה שליט"א

• תהיה המשפיע

ואמר לי בחינך: "אני אשמר על הבן של הראש ישיבה..."

המלמד ידע שאני לא גר במונסי, ושהילדים שלי לא לומדים במונסי, הוא הבין את מה שהתכוונתי להגיד, שאם הילד הזה היה הבן שלי, הרי בודאי שהיית מרחם עליו, היית חושב ברחמנות שלילד הזה יש הורים שלא מספיקים לרחץ אותו, לכבס את הבגדים שלו ולגזז לו את הצפרניים, והיית לוקח מסרק ומסדר לו יפה את הפאות, ומתניע עם המנהל כדי לראות איך אפשר לעזור לילד, - כך תעשה עם הילד הזה; אל תשים אותו בצד; יש לו נשמה ורגשות, וצרכים להתנהג אתו ברחמנות.

ולכן אני מאוד מבקש ממכם, אל תפנסו למריבה עם ילד, ובודאי לא עם הילדים שלי, כי יש לי בכל כיתה את אחד מהילדים שלי... בפרט עם הילדים שבאים מזנחים ואפס דולף, הם [כמו] הילדים שלי... ואני מבקש ממכם: תרחמו עליהם!

הנחיתות של הילדה לא נותנת לה להיות טובה

הרבה פעמים חושבת מורה על ילדה: 'הילדה הזאת לא רוצה אותי, היא עושה ברגז נגדי, היא מתעלמת ממני...' צריכים לדעת שזה לא נכון, כל ילדה צריכה את

לחתנה כי הוא מקנה לקבל כבוד ותשומת לב; הוא מקנה שהחתן ירקד אתו... זהו בכלל לא הענין של 'שמחת חתן וכלה', זה נקרא לשמח את עצמו.

אם שומעים מהצד שילדים אומרים: "המלמד שלי הוא לא מלמד טוב", אסור להעלב ולהשבר, ולפתח במערכה נגד הילדים, עדיף ללכת אל הקדוש ברוך הוא ולבקש: "רבונו של עולם תעזר לי שאהב את הילדים, שאצליח עם הילדים, ושאזכר למה אני בא אל הילדים; לא 'לקחת' מהם אהבה, אלא 'לתת' להם אהבה וללמד אותם את כל הדברים שקבלנו מרבנו ז"ל".

תרחם על הבן שלי

בשבוע שעבר בליל ששי הייתי במונסי, ערכנו ביחד את סעודת ההולוא' של הצדיק רבי נתן זכרנו לברכה. אחרי הסעודה נגש אלי מלמד (לא מהמוסדות שלנו), והוא שואל אותי: "יש לי בכיתה ילד שהוא מאוד מזנח, הוא לא מגיע עם פאות מסדרות נודף ממנו ריח, הוא לא מחליף בגדים במשך כמה ימים, הוא לא גוזז את הצפרניים, והוא לא שומע מה שמדברים אליו, - מה אני יכול לעשות אתו?"

אמרתי למלמד: "אני מבקש ממך, תשמר על הילד הזה, כי הוא הילד שלי..." המלמד הצטחק

בעזרת השם מובא לפניכם החלק השני של השעור שמסר ראש הישיבה שליט"א בפרשת ויחי ה'תשפ"ו.

למה מלמד בא לתלמוד תורה?

מלמדים יקרים, אני רוצה לבקש ממכם, תבואו לתלמוד תורה כדי להיות 'משפיע'; לתת לילדים את מה שקבלנו מרבנו, להחזיר בילדים 'אמונה' בהקדוש ברוך הוא ו'תפלה'. אל תבואו לתלמוד תורה כדי 'לקבל' תשומת לב, ולקנות כבוד מהילדים.

גם מורות צריכות לדעת את אותו דבר; לא באים לבית החנוך כדי 'לקבל' תשומת לב, ולקנות כבוד מהילדות, שהילדות יתנו מלים טובות ויגידו למורה: "את מורה טובה", "את כל כך חמודה", "את כל כך מיוחדת", תשומת לב אפשר לקבל מהבעל (אם הוא נותן תשומת לב) אבל לבית החנוך באים כדי 'לתת' לבנות את העצות היפות שקבלנו מרבנו, כמובן, אם ילדה באה מעצמה לתת מלה טובה, מאוד יפה מצדה, אבל לא בגלל זה באים לבית החנוך.

כמו שיש שתי סבות למה הולכים לחתנה; אפשר ללכת כי רוצים לשמח את החתן, וכמובן אם החתן יחליט לרקד אתי - אני ירקד אתו, אבל לא בגלל זה באתי; לעמת זאת יש אנשים שהולכים

האלו במוסד שלנו, וכתבתי לה: "תנסו את זה".

למחרת המורה כותבת לי: "אני לא יודעת מה להגיד; צייתי, קראתי לילדה החוצה ואמרתי לה: 'אני אוהבת אותך, מיד קטעה הילדה את דברי ושאלה: 'למה את אוהבת אותי, אף אחת לא אוהבת אותי, אני הרי ילדה רעה, אני ילדה מקלקלת, כלן אומרות שאסור לדבר אתי!' ואמרתי לה עוד פעם בחם: 'אני מאוד אוהבת אותך, אני רואה בך טוב! ואני רוצה לבקש ממך, אל תפריעי לשעור שלי'. הילדה חזרה לכיתה והיה שעור נהדר; היא לא הורידה ממני את העיניים, ובכל הזמן שדברתי היא לא פתחה את הפה שלה!"

שבועים אחר כך כותבת לי המורה: "כבר עברו שבועים, הילדה פורחת יותר ויותר יפה. ויום אחד שואלת אותי המנהלת: 'הבחנה שמשהו קרה עם הבת הזאת? היא השתנתה לגמרי לטובה!' אמרתי לה: 'אני גם הבחנתי...' כי לא רציתי לגלות למנהלת שזה קרה בגלל שאמרתי שאני אוהבת אותה, כי במוסד הזה הרי לא משתמשים עם המלים האלו..."

השם יתברך יעזר, שתהיה לכם הצלחה וסיעתא דשמיא.

היא מתלוננת שיש לה בכיתה ילדה בת שבע עשרה שלא נותנת לה להשלים משפט, מכל מה שהמורה מדברת - היא לוועגת; כל אנשי הצוות לא יודעים מה לעשות אתה, אבא שלה הוא איש חשוב בקהילה, וכשמתקשרים אליו לדבר על הבת שלו, הוא אומר: "אם יזרקו אותה מבית החנוכה, היא תעזב את היהדות".

והמורה כותבת: "אני חושבת להתפטר מהעבודה בבית החנוכה, כי אני לא יכולה כבר להסתדר עם הילדה הזאת".

וכתבתי לה בחזרה: "אל תתפטר מהעבודה שלך, תנסו את העצה הזאת; לפני שאתם רוצים להתחיל ללמד עם הבנות, תקראו לילדה הזאת החוצה, תסתכלו לה טוב בעיניים, ותגידו באהבה ובעצמה: 'אני מאוד אוהבת אותך, ובאמת תאהבו אותה, תחשבו שהיא נשמה אמללה ומשהו קורה אתה, אחר כך תבקשו מהילדה: 'אני רוצה לבקש ממך, אל תפני יי לשעור שלי'".

והמורה כותבת לי בחזרה: "במוסד שלנו אי אפשר לדבר בסגנון דבור כזה אל הילדות, אין כזה דבר שמורה תגיד לילדה: 'אני אוהבת אותך', לא משתמשים עם המלים

המורה שלה, רק לפעמים נתפסת בילדה מחשבה לא טובה, והיא חושבת: 'אני לא שונה כלום, אף אחד לא צריך אותי, אפילו המורה שלי לא אוהבת אותי, והנחיתות הזאת לא נותנת לה להיות טובה'.

היו לי כבר כמה פעמים כאלו ספורים, שקבלתי מכתב ממורה שמתלוננת שהיא לא יכולה למצא את הדרך אל ילדה, ומיד התחלתי לחשב: 'מה אפשר לעשות כאן כדי שהילדה תשתפר?' ותוך כדי אני מקבל מכתב מהילדה הזאת, שהיא מתלוננת ושופכת את לב: "מה אני יכולה לעשות? אני רוצה שהמורה שלי תאהב אותי, ואני יודעת שהמורה שלי לא אוהבת אותי".

רואים מכאן שבאמת ילדה רוצה להיות טובה, אלא היא מסתובבת עם מחשבות שאף אחת לא צריכה אותה, וזה לא נותן לה להיות טובה. ולכן צריכים לגשת אל ילדה כזאת, ולבנות אותה ולתת לה מלים טובות, וזה יגרם שהילדה תהיה הכי טובה.

עם מלים מהלב - אפשר לשנות ילד!

לאחרונה היה לי ספור מדהים, מורה בסמינר (לא מהמוסדות שלנו) כתבה לי מכתב ארוך שבו

מכתבים בעיני חינוך

מאת ראש הישיבה שליט"א

יש לי כמה ילדים עם התנהגות קשה בכיתה, איך אפשר להסתדר אתם?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

התקבלתי השנה להיות מלמד בתלמוד תורה חדש בכיתה ו', ברוך השם זו בטה נפלאה מאד עם ילדים ממשפחות חשובות משלנו, גם

שאומרים להם כמה פעמים והם מתעוררים.

יש גם ילד, דוקא עם ראש טוב, אבל במשך כל השעור הוא עושה תנועות עם הידים כאלו הוא יורה פצצות על מישהו והוא עושה קולות של פצצות עפות. בהתחלה חשבתי שמשהו לא בסדר אתו, אבל אני רואה שממש לא חסר לו כלום, יש לו ראש טוב ובמשחקים הוא מהטובים, גם את

המנהל מאד טוב אלי והוא מעריך את העבודה הקשה שאני משקיע בילדים.

אבל יש לי כמה ילדים בודדים שמקשים עלי מאד, הם בכלל לא מקשיבים למה שאני מדבר אליהם, לא מתוך רע אלא הם באמת לא שומעים, הם מאד חולמניים ופשוט לא שומעים שדברו אליהם, עד

הלמוד הוא יכול לקלט מהר, אבל באמצע השעור הוא מרחף אי שם הרחק, ואיננו.

כבר נסיתי הרבה דרכים, אבל זה הולך מאד מאד קשה, נראה באלו המוח שלהם בכלל לא כאן. המנהל אומר שכך זה אצל הרבה ילדים וזה עובר עם הגיל, אבל זה מאד מפריע לי, אני רוצה שכל ילד יצליח, האם יש איזו עצה?

ישר בך גדול

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום א' פורשת ויצא, ראש חדש כסלו, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

קבלתי את מכתבך.

אשריך ואשרי חלקיך שיש לך את הזכות להיות מלמד ורדף, ללמד תורה עם תינוקות של בית רבן שעליהם העולם עומד; חקמינו זכרונם לברכה אומרים (פכא בתרא ח:): על הפסוק (דניאל יב, א): "ומצדיקי הרבים פכוכבים" - אלו מלמדי תינוקות, מלמד נמשל לכוכבים. כמו שאי אפשר לספר את הכוכבים שבשמים, כך אי אפשר לספר את הזכויות של מלמד שמכניס בילדים תורה, תפלה ויראת שמים. לכן חזק ואמץ מאד שיש לך כל כך הרבה זכויות בשמים.

מלמד צריך לאכול טוב ולישן טוב כפי ההלכה (יורה דעה סימן רמה, סעיף טז): "ואין למלמד לנער בלילה יותר מדאי, שלא יהיה עצל ביום ללמד, וכן לא יתענה", אסור למלמד להיות ער עד מאחר בלילה כדי שהוא לא יהיה עיף; כי אם המלמד עיף, הוא לא ישן כראוי, הוא עלול להתרגז במהירות חס ושלום והוא יכול להגיע לתת מכות וכו', או כשםלמד

לא אוכל כראוי, הוא רעב, הוא עלול חס ושלום להתרגז על הילדים. לכן תזהר ללכת לישן מקדם כדי שתהיה רענן היטב, וכל היום ילך לך יותר בקלות.

אני רוצה לשתף אותך בספור יפה שיעזר לך; מלמד השיח את לבו לחברו שיש לו בעיה, הוא לא יודע מה לעשות עם הבעיה שלו, בכל ערב ראש חדש הילדים מתנהגים אליו כל כך גרוע, הם ממש מוציאים אותו מהכלים עד שהוא מכה אותם, "אני לא יודע מאיפה הילדים יודעים מתי חל ערב ראש חדש; כל החדש הכל טוב ויפה עד שמגיע ערב ראש חדש, שאז הם מתחילים להתפרע מאד וכו'"; החבר הבין מיד שמשהו קורה עם המלמד בעצמו, לא עם הילדים; הוא שואל את המלמד: "תגיד לי מה סדר היום שלך בכל ערב ראש חדש?" אומר המלמד לחברו: "בכל ערב ראש חדש אני נוהג לקום מקדם מאד ואני אומר את כל התהלים, כמו כן יש לי הנהגה עוד מהייתי בחור לצום בכל ערב ראש חדש וכו'"; אומר לו החבר: "נו, אתה לא צריך לדבר יותר, כבר ספרת הכל; לא הילדים הם הבעיה, הילדים הם ילדים יקרים, אתה בעצמך אומר שכל החדש הם טובים, אלא הבעיה היא שאתה צם בכל ערב ראש חדש, ואם לא אוכלים מתעצבנים מהר יותר וכו'. יש לי בשבילך שתי עצות, או שאתה מפסיק לצום כפי ההלכה שאסור למלמד לצום, או אם אתה לא רוצה לעזוב את המנהג שלך, קח מלמד אחר שיהיה את מקומך בכל ערב ראש חדש".

מלמד צריך לדעת כלל, נכון שחשוב מאד ללכת לשמחות במשפחה וכו', אבל היות ולכל אחד יש הרי משפחות ברוכות כן ירבו,

ויצא שכמעט בכל שבוע יש שמחה וכו', צריך מלמד לדעת שאסור לו להכנס לפתח אם הוא לא ישן טוב, כי עלולים חס ושלום לביש ילד רק בגלל שעייפים.

לאחרונה היה לי ספור יפה עם מלמד. תלמידי הפתח הגבוהה אצלנו בתלמוד תורה מתפללים שחרית ומנחה ביחד עם הבחורים, יום אחד אני רואה שילד יושב ולועס מסטיק בשעת התפלה, אני חושב לעצמי: "אני רוצה לראות מה המלמד הולך לעשות עם הילד וכו'"; אני רואה שהילד לועס ולועס את המסטיק עד שהמלמד שם לב, המלמד קרא לילד, אני חושב לעצמי: "מה מגיע עכשו, סטירה? צעקה?" אבל אני רואה שהמלמד קורא לו שיתקרב אליו, הוא מתכופף לאזן שלו, ואומר לו משהו. הילד יוצא מבית המדרש, וחוזר באלו לא היה. קראתי לילד, שאלתי אותו: "מה אמר לך המלמד שלך בשקט?" אומר הילד: "המלמד שלי אמר לי, שאצא החוצה לירק את המסטיק ושאתחיל להתפלל".

אם המלמד לא היה ישן באותו לילה, לא היה לו ישוב הדעת, אחר שיהיה היה קורא לילד הוא היה נותן לו סטירה, או צביטה, או צעקה וכו', אבל היות והמלמד היה רענן ורגוע וכו', הוא דבר יפה אל הילד. כשהילד הזה יגדל ויתבגר הוא יזכר שהמלמד שלו אהב אותו, הוא יזכר כמה יפה המלמד שלו דבר אליו, שהמלמד שלו התחשב ברגשות שלו, הילד הזה ישאר יהודי כשר. לכן, אם אתה הולך לשמחות, אתה צריך לקחת מלמד אחר שימלא את מקומך ביום הבא, או שתצא הבייתה מהשמחה יותר מקדם.

מפריעים כְּדִי להכעיס, הם עושים את זה בלי לרצות רק כְּדִי לקבל קצת תשומת לב.

מלמד חכם לוקח את הילדים החברה'מנים שיעזרו לו, כִּן הוא חוסך לעצמו הרבה כאבי ראש. כי ברגע שמנצחים אותם, הם עומדים בצד של המלמד, אז הכל משתנה והם רק מחפשים להיות לצדו של המלמד שלהם.

כמוכך שכלי תפלה שום דבר לא עוזר, אפשר לדעת את כל העצות וכל החכמות, אבל בלי תפלה, בלי הקדוש ברוך הוא - לא יכולים לעשות כלום. לכן צריכים להתפלל הרבה להשם יתברך שיזכו לתלמידים הגונים, כפי שרגנו אומר (ספר המדות, אות למוד, סימן ע): "צריך להתפלל, שיזכה לתלמידים הגונים", כי בלי תפלה שום דבר לא מצליח.

השם יעזר שתצליח בכל דרכיך.

...

(עצתו אמונה חלק ב', מכתב קטז)

מדור חינוך
בקול ברסלב

לשמיעת כל שיעורי החינוך

(באדיש)

מראש הישיבה שליט"א

ב'קול ברסלב'

הקישו 1-2-4-2-1

- שמעו וזהו נסכם -

לחפות עד שכל הכתה תתהפך, אלא צריכים להעניש את הילד וכו', אבל אם הילד לא מפריע לכתה, בסך הכל הוא לא משתתף בלמודים, או שהוא לא מתפלל וכו' - זה כבר ספור אחר, במקרה הזה המלמד צריך לשחד אותו וכו' פעם ועוד פעם, המלמד צריך להתאזר בסבלנות. אם המלמד כבר נסה את כל הדרכים, ובכל זאת הוא רואה שהילד לא משתתף בלמודים וכו', המלמד צריך לעשות כפי ההלכה (שלחן ערוך יורה דעה, הלכות מלמדים, סימן רמה, סעיף ט): "אפלו תינוק שאינו מבין לקרות, לא יסלקוהו משם, אלא ישב עם האחרים, אוילי יבין".

זה אם הילד לא משתתף, אבל אם הילד מפריע לכל הכתה, אי אפשר להמשיך ללמד וכו', אז זה כבר משהו אחר, אז צריכים להזהר שהוא לא יפריע.

בדרך כלל הילדים שעושים בעיות למלמד שלהם, הם בדרך כלל ילדים מאד שבורים. אף אחד לא מסתפל עליהם, הם לא מקבלים שום תשומת לב, אז הם מחפשים בדרך לא טובה שישתכלו עליהם, ולכן הם מחפשים להפריע למלמד למסור את השעור, כי אז הוא הזמן היחיד שהילדים האחרים יצחקו אליהם והם יקבלו תשומת לב. כשלוקחים את הילדים האלו, מדברים אליהם בפרטיות, אז רואים שהם ילדים מאד שבורים, הם לא רוצים להיות רעים, הם לא

מה שאתה שואל שיש ילד בכתה שלך שנהיה מהרהר מאד באמצע הלמוד, הוא עושה תנועות עם הידים כאלו הוא יורה עם רובה וכו'; זה מגיע מלצפות בסרטים או ממשחקי מחשב וכו'. הורים לא קולטים שאם נותנים לילד מחשב לשחק בו משחקים, זה לוקח את המוח של הילד, כשהילד יושב בתלמוד תורה הילד חוזר למחשב שלו, הוא כל כך שקוע בזה עד שהוא שוכח איפה הוא יושב, הוא מתחיל לעשות תנועות עם הידים כאלו הוא אווז אקדח ויורה. זה מגיע מצפייה בסרטים של יריות וכו', או ממשחקי מחשב.

לכן, הורים שרוצים נחת מהילדים שלהם, הורים שרוצים להקים בית כשר, צריכים להזהר לא להכניס לבית מחשב וכדומה; עדיף שהילדים יקפצו וירקדו, או ישחקו עם צעצועים וכו', שזה לא מוציא את המוח שלהם.

השאלה שאתה שואל וכו'; קדם נשמע מדבריך שאתה שואל מה אתה יכול לעשות עם הילד כי הוא מפריע לך וכו', אחר כך אתה כותב שפואב לך כי אתה רוצה שהילד יצליח; אלו שני דברים - כשילד לא לומד, הוא חולם, זה דבר אחד. אחר כך יש ילד שמפריע לאחרים - הוא מפריע למלמד, הוא חצוף, זה דבר שני.

מלמד, מחנך צריך לדעת את הכלל הזה, כן הוא יצליח; כשילד מפריע לכתה, אזי המלמד לא יכול

לקבלת הגליון מדי שבוע יש לשלוח אימייל ל: chinuchgilyon@gmail.com

קול ברסלב

קוואל פון אמונה (נשים)

שיעורים; סיפורי תפילה; מתכונים; ועוד

079-704-0069

ארצות הברית 212-444-9169 / 845-351-9060 / אנגליה 03303502363

קנדה 438-320-9090

...

קול ברסלב

שיעורים; חינוך יומי; ניגונים; סיפורי תפילה ועוד

079-704-0066

ארצות הברית 212-444-9191 / 845-351-0910 / אנגליה 03303502361

קנדה 4383008080 / בלגיה 3235003461 / ארגנטינה 11552354370

מייל חינוך יומי chizikyomi@gmail.com